

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ

КОРОВАЙКО Олександр Іванович

УДК 343.139

**ОСОБЛИВОСТІ ПРОВАДЖЕННЯ ДІЙ,
СПРЯМОВАНИХ НА ЗБИРАННЯ ТА ПЕРЕВІРКУ ДОКАЗІВ
В ХОДІ СУДОВОГО СЛІДСТВА**

Спеціальність 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова
експертиза; оперативно-розшукова діяльність

АВТОРЕФЕРАТ
дисертації на здобуття наукового ступеня
кандидата юридичних наук

Одеса – 2010

Дисертацією є рукопис

Робота виконана в Одеській національній юридичній академії
Міністерства освіти і науки України

Науковий керівник доктор юридичних наук, професор
АЛЕНІН Юрій Павлович,
Одеська національна юридична академія,
завідувач кафедри кримінального процесу

Офіційні опоненти: доктор юридичних наук, професор
ПОГОРЕЦЬКИЙ Микола Анатолійович,
Служба безпеки України, начальник Управління;

кандидат юридичних наук, доцент
ДРОЗДОВ Олександр Михайлович,
Національна юридична академія України
імені Ярослава Мудрого,
доцент кафедри кримінального процесу

Захист відбудеться «13» листопада 2010 р. о 10 годині на засіданні спеціалізованої вченої ради Д 41.086.03 Одеської національної юридичної академії за адресою: 65009, м. Одеса, Фонтанська дорога, 23.

З дисертацією можна ознайомитись у науковій бібліотеці Одеської національної юридичної академії за адресою: м. Одеса, вул. Піонерська, 2.

Автореферат розісланий «11» жовтня 2010 р.

Вчений секретар
спеціалізованої вченої ради

П.П. Музиченко

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми. Справедливий судовий розгляд, право на який є одним із загальновизнаних міжнародних стандартів прав людини, може бути забезпечений не лише при беззаперечному дотриманні вимог ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 р., а й за умови створення такої процедури судового розгляду кримінальних справ, за якої буде забезпечено постановлення законного та обґрунтованого судового рішення. Належна процедура судового розгляду вимагає не лише забезпечення прав сторін у судовому розгляді, але й організації процесу доказування, зокрема у судовому слідстві. Судове слідство як центральна частина судового розгляду, у межах якої здійснюються судові дії, спрямовані на збирання та перевірку доказів, потребує детальної нормативної регламентації. Це стосується як визначення порядку та обсягу дослідження доказів, так і процедур окремих судових дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів. Судові дії, спрямовані на збирання та перевірку доказів, мають процесуальні особливості, пов'язані із специфікою судового розгляду як стадії кримінального процесу та процесуальними умовами збирання та дослідження доказів у цій стадії.

Внаслідок «малої судової реформи» 2001 р. до КПК України було внесено істотних змін щодо повноважень суду у доказуванні у стадії судового розгляду. Так, активного розвитку набула доктрина про пасивність суду у доказуванні у зв'язку з послідовною реалізацією принципу змагальності у судовому розгляді, який прямо зафіксовано у ст. 16¹ КПК.

Крім того, у 2001 р. було відповідно змінено і порядок проведення окремих судових дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів у судовому слідстві. Однак процесуальна регламентація проведення окремих судових дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів у судовому слідстві, є фрагментарною та такою, що не відповідає потребам судової практики. Через недосконалість нормативного регулювання проведення судових дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів в ході судового слідства, у судовій практиці виникають труднощі щодо належного проведення цих дій, а в деяких випадках у судових рішеннях наявні помилки, що свідчать про порушення процесуального порядку судових дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів.

В умовах підготовки проекту нового Кримінально-процесуального кодексу України є необхідність розробки як системної концепції судових дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів у судовому слідстві, так і формулювання пропозицій щодо удосконалення процедури окремих судових дій. Окремі наявні прогалини нормативної регламентації судових дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів у судовому слідстві, вже

враховані в існуючих проектах, однак деякі проблеми залишилися у них не вирішеними.

У теорії кримінального процесу до проблематики особливостей провадження дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів у ході судового слідства, зверталися такі вітчизняні та зарубіжні вчені, як С.О. Александрова, Л.Ю. Ароцкер, О.О. Васяєв, К.В. Вишневецький, Г.А. Воробійов, С.П. Грішнін, Ю.М. Грошевий, М.М. Гультай, О.О. Дзюбенко, Г.І. Загорський, О.В. Капліна, Т.М. Карабанова, П.М. Каркач, С.Л. Кисленко, І.І. Когутич, В.А. Коротич, В.Т. Маляренко, О.Р. Михайленко, С.О. Насонов, В.Т. Нор, П.І. Репешко, І.Д. Перлов, С.К. Пітерцев, А.А. Плашевська, В.О. Попелюшко, В.Ф. Попов, О.С. Самоходкіна, В.Л. Сисков, О.С. Ткачук, В.М. Трофименко, А.Л. Ципкін, В.В. Ціркаль, Т.Б. Чеджемов, Н.Ю. Черкасова, С.Л. Шаренко та ін.

Однак їх звернення до цієї проблематики характеризується, як правило, або заснованістю на законодавстві Союзу РСР, або на російському кримінально-процесуальному законодавстві. Крім того, проблематика особливостей провадження дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів у ході судового слідства, досліджувалася або у межах більш загальних проблем судового слідства та судового розгляду (Л.Ю. Ароцкер, В.М. Бозров, Н.Ф. Волкодасв, Г.А. Воробійов, Г.І. Загорський, Л.Д. Калінкіна, С.Л. Кисленко, С.О. Ковальчук, І.І. Когутич, Г.М. Колбая, Ю.В. Кореневський, О.Ю. Корчагін, О.Р. Михайленко, І.Д. Перлов, В.Ф. Попов, В.М. Савицький, Е.Г. Таліяський, С.Е. Тимошенко, О.С. Ткачук, Н.П. Тутишкін, А.Л. Ципкін, Т.Б. Чеджемов та ін.), або аналізу піддавалися проблеми проведення окремих судових дій (О.С. Александров, Р.С. Белкін, В.Д. Капустянський, В.П. Кольченко, Ю.Г. Корухов, К.К. Лавришок, В.С. Максимов, А.Я. Палашвілі, С.К. Пітерцев, О.А. Смірнова та ін.). І.Ю. Мірошниковим у 2006 р. захищено дисертацію на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук на тему «Судове слідство в апеляційній інстанції», проте вона присвячена лише питанням судового слідства при розгляді справи в апеляційному порядку.

Крім того, у теперішній час є відсутніми наукові праці, які були би присвячені комплексній розробці проблеми особливостей провадження дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів у ході судового слідства з урахуванням змін та доповнень, внесених до КПК України Законами України від 21 червня 2001 р. та від 12 липня 2001 р. Це й обумовило обрання теми дисертаційного дослідження.

Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами. Дисертаційне дослідження виконувалося відповідно до напрямків, визначених Комплексною програмою профілактики злочинності на 2001–2005 рр., затвердженою Указом Президента України від 25.12.2000 р. № 1376. Обрана проблема дослідження є складовою частиною загальної

наукової теми, яку виконувала Одеська національна юридична академія «Традиції та новації у сучасній українській державності і правому житті» (державний реєстраційний номер 0106U004970), а також складовою частиною наукових досліджень кафедри кримінального процесу Одеської національної юридичної академії за темою «Проблеми ефективності кримінально-процесуального законодавства у сфері боротьби зі злочинністю та охорони прав особистості в умовах формування правової держави» на 2001–2005 рр., продовжена на 2006–2010 рр.

Мета і завдання дослідження. Основна мета дисертації полягає у виявленні особливостей провадження дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів у ході судового слідства, а також внесенні відповідних пропозицій щодо вдосконалення кримінально-процесуального законодавства України.

Для досягнення зазначеної мети було поставлено такі завдання:

визначити поняття та сутність судового слідства, його місце у стадії судового розгляду та співвідношення із досудовим слідством;

розкрити роль загальних умов судового розгляду в доказуванні у судовому слідстві;

визначити поняття, правову природу та види судових дій у судовому розгляді;

розкрити роль суду як суб'єкта доказування у судовому слідстві;

розкрити процесуальні особливості визначення обсягу та порядку дослідження доказів у судовому слідстві;

проаналізувати процесуальний порядок проведення допитів та очної ставки у судовому слідстві;

проаналізувати процесуальний порядок призначення та проведення експертизи у судовому слідстві;

проаналізувати процесуальний порядок пред'явлення для впізнання у судовому слідстві;

проаналізувати процесуальний порядок проведення оглядів у судовому слідстві;

визначити можливість застосування та процесуальний порядок перевірки показань на місці та судового експерименту у судовому слідстві;

проаналізувати процесуальний порядок направлення судових доручень;

внести та обґрунтувати пропозиції стосовно вдосконалення кримінально-процесуального законодавства України з питань доказування у судовому слідстві.

Об'єктом дослідження є правовідносини, що виникають у доказовій діяльності у стадії судового розгляду.

Предметом дослідження є особливості провадження дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів у ході судового слідства.

Методи дослідження. Методологічним підґрунтям наукового дослідження є сукупність філософських, загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання. За допомогою діалектичного методу поглиблено понятійний апарат, з'ясовано сутність та особливості судового слідства у кримінальному процесі, поняття судових дій (п.п. 1.1, 1.2, 1.4). Метод системно-структурного аналізу дав можливість дослідити співвідношення досудового та судового слідства у кримінальному процесі, систему судових дій у судовому розгляді (підрозділи 1.2, 1.4). Метод системного аналізу правових норм застосовувався при дослідженні кримінально-процесуальних норм. Порівняльно-правовий метод застосовувався в процесі порівняння норм кримінально-процесуального права України та іноземних держав (п.п. 1.5, 1.6, 1.7, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4). Логіко-нормативний метод використовувався для формування пропозицій до чинного кримінально-процесуального законодавства та проекту КПК (п.п. 1.6, 1.7, 2.1, 2.2, 2.3, 2.4, 2.5). Всі методи дослідження використовувалися у взаємозв'язку, що забезпечило переконливість і достовірність наукових результатів.

Теоретичну основу дисертаційного дослідження становлять наукові положення, що містяться у працях українських і зарубіжних дослідників із кримінально-процесуального права.

Нормативну базу дослідження становлять норми Конституції і законодавства України та зарубіжних держав (Російської Федерації, Республіки Беларусь, Республіки Молдова, Республіки Казахстан, Федеративної Республіки Німеччина, Франції, США), Модельного КПК для держав-учасниць СНД.

Емпіричну базу дисертаційного дослідження становлять результати узагальнення 100 судових рішень місцевих та апеляційних судів України, рішень Верховного Суду України, розміщених в Єдиному державному реєстрі судових рішень, 100 кримінальних справ, розглянутих Новокаховським місцевим судом Херсонської області.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у тому, що ця робота є першим комплексним дослідженням проблеми особливостей провадження дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів у ході судового слідства з урахуванням змін та доповнень до Кримінально-процесуального кодексу, внесених у 2001 р. За результатами дослідження сформульовано ряд нових положень, висновків та пропозицій, які мають значення для науки та практики, відповідають вимогам наукової новизни. До них слід віднести такі:

уперше:

запропоновано авторське визначення судового слідства як центральної частини судового розгляду, в якій суд в особливих процесуальних умовах за участі сторін здійснює діяльність із збирання, перевірки та оцінки доказів з

метою постановлення законного та обґрунтованого вироку, ухвали, постанови;

висунуто та обґрунтовано тезу, що судові дії – це особливі процесуальні дії, здійснювані у судовому розгляді судом, судом за участі сторін або сторонами, спрямовані на забезпечення прав сторін судового розгляду та постановлення законного та обґрунтованого вироку, ухвали, постанови суду;

класифіковано судові дії: за цільовою спрямованістю (спрямовані на: збирання та перевірку доказів; забезпечення належного руху судового розгляду; забезпечення прав учасників судового розгляду); за суб'єктом здійснення (здійснювані: судом; судом за участі сторін; сторонами);

доведено, що за відмови прокурора від підтримання державного обвинувачення необхідно, по-перше, передбачити обов'язок суду повідомляти вищестоящого прокурора про відмову прокурора від підтримання державного обвинувачення та направляти йому копію постанови для затвердження; по-друге, передбачити обов'язкову участь представника потерпілого за рахунок держави у випадку, якщо потерпілий бажає підтримувати обвинувачення у раніше пред'явленому обсязі, і якщо він не користується послугами представника; по-третє, у тих випадках, коли явку потерпілого забезпечити неможливо, відмова прокурора від підтримання обвинувачення не має бути для суду обов'язковою;

сформульовано ознаки перехресного допиту у судовому слідстві: обмеженість предмета перехресного допиту; обмеженість кола допитуваних осіб; змагальний характер допиту; вторинний характер допиту; можливість поставлення навідних питань; особливий суб'єктний склад допитуючих осіб (стороною, яка не ініціювала виклик та допит свідка);

сформульовано ознаки очної ставки у судовому слідстві: відсутність етапу «вільної розповіді»; оголошення головуючим про проведення очної ставки та відмітка про це у протоколі судового засідання; при проведенні очної ставки можуть бути застосовані методи перехресного та шахового допиту; очну ставку може бути проведено між особами, які допитані в судовому засіданні, крім експерта;

удосконалено:

обґрунтування тези про те, що незважаючи на розширення принципу змагальності у стадії судового розгляду, суд залишається суб'єктом доказування, який несе обов'язок збирання, перевірки та оцінки доказів та обов'язок обґрунтування кінцевого висновку. При збиранні та перевірці тих доказів, які є необхідними для вирішення питань, передбачених у ст. 324 КПК, суд повинен займати активне процесуальне становище;

набули подальшого розвитку:

теоретичні положення щодо: удосконалення процедури скороченого судового слідства у частині: обов'язкового допиту потерпілого; визначення

категорій злочинів та кола осіб, щодо яких ця процедура може провадитися; необхідності проведення судового слідства у загальному порядку, якщо хоч один із підсудних не погоджується на скорочене судове слідство; недопустимості повторного розгляду кримінальної справи із застосуванням скороченого судового слідства, якщо після розгляду справи судом апеляційної інстанції вирок суду скасовано із направленням справи на новий судовий розгляд, незалежно від підстав скасування вироку;

теоретичні положення стосовно удосконалення процедури направлення судових доручень щодо: переліку слідчих дій як предмета судового доручення; можливості суду в порядку ст. 315¹ КПК направляти судові доручення органам дізнання для проведення необхідних оперативно-розшукових заходів; оголошення перерви у розгляді справи до виконання доручення; проведення слідчої дії з додержанням вимог, передбачених гл.гл. 16,17 КПК та з обов'язковим повідомленням сторін судового розгляду; можливості сторін ознайомитися з протоколом та матеріалами стосовно виконання доручення.

Практичне значення одержаних результатів полягає в тому, що сформульовані в дисертації висновки та пропозиції можуть бути використані у:

науково-дослідницькій роботі – для поглиблення теорії доказування у судовому слідстві (Акт про впровадження в навчальну та наукову діяльність Одеської національної юридичної академії від 26.05.2010 р.);

нормотворчій діяльності – для вдосконалення організації та правової регламентації доказування у судовому слідстві, підготовки проекту нового Кримінально-процесуального кодексу України, удосконалення чинного Кримінально-процесуального кодексу України;

правозастосовчій діяльності – для забезпечення єдності у застосуванні законодавства у сфері доказування у судовому слідстві (Акт про впровадження в практичну діяльність Новокаховського міського суду Херсонської області від 25.05.2010 р.);

навчальному процесі – при викладанні дисциплін «Кримінальний процес», спеціальних курсів, а також при підготовці відповідних розділів підручників, навчальних посібників і методичних рекомендацій (Акт про впровадження в навчальну та наукову діяльність Одеської національної юридичної академії від 26.05.2010 р.).

Апробація результатів дослідження. Висновки й положення дисертаційного дослідження обговорювалися на засіданнях кафедри кримінального процесу Одеської національної юридичної академії, використовувалися автором у його практичній діяльності як судді місцевого та апеляційного суду. Основні результати наукового дослідження оприлюднені на наукових та науково-практичних конференціях: III науково-практичній конференції студентів, аспірантів та молодих науковців

Інституту національного та міжнародного права Міжнародного гуманітарного університету (м. Одеса, 26 березня 2010 р.); Перших Всеукраїнських наукових читань з кримінальної юстиції пам'яті професора В.П. Колмакова (м. Одеса, 16–17 квітня 2010 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції молодих вчених та аспірантів «Вдосконалення правового захисту прав та основних свобод людини і громадянина» (м. Івано-Франківськ, 23 квітня 2010 р.); Міжнародній науковій конференції професорсько-викладацького і аспірантського складу «Правове життя сучасної України» (м. Одеса, 21–22 травня 2010 р.); II Міжнародній науково-практичній конференції «Держава і право в умовах глобалізації: реалії та перспективи» (м. Сімферополь, 16–17 квітня 2010 р.); Всеукраїнській науково-практичній конференції «Актуальні проблеми правотворення в сучасній Україні» (м. Алушта, 29 квітня – 1 травня 2010 р.); науково-практичній конференції професорсько-викладацького складу «Правовий розвиток України у сучасному світі» (м. Одеса, 13–14 травня 2010 р.).

Публікації. Основні положення дисертації відображені у 10 публікаціях, у тому числі 3 статтях, опублікованих у наукових фахових виданнях, перелік яких затверджено ВАК України, та 7 тезах доповідей на наукових та науково-практичних конференціях.

Структура дисертації зумовлена метою та завданнями дослідження. Дисертація складається із вступу, 2 розділів, що містять 12 підрозділів, висновків, додатків, списку використаних джерел. Загальний обсяг дисертації становить 242 сторінки, із них основного тексту – 201 сторінка, додатків (5) – 7 сторінок, списку використаних джерел, що містить 294 найменування – 34 сторінки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У **Вступі** обґрунтовується актуальність теми дослідження, визначаються її зв'язок із науковими планами та програмами, мета і завдання, об'єкт і предмет, методи дослідження, наукова новизна та практичне значення наведених результатів, особистий внесок здобувача у їх одержанні та апробація результатів дослідження.

Перший розділ «Загальні положення щодо доказування у судовому слідстві як частині судового розгляду» складається із семи підрозділів, в яких розглянуто питання сутності судового слідства та доказування у судовому слідстві.

У **підрозділі 1.1. «Поняття та сутність судового слідства, його місце у стадії судового розгляду»** підтримується думка про центральний характер стадії судового розгляду, що обумовлено особливим становищем суду в кримінальному судочинстві. Аналізуються доктринальні визначення

поняття «судове слідство», вказуються їхні недоліки. Надається авторське визначення судового слідства як центральної частини судового розгляду, в якій суд в особливих процесуальних умовах за участі сторін здійснює діяльність із збирання, перевірки та оцінки доказів з метою постановлення законного та обгрунтованого вироку, ухвали, постанови.

Підтримується позиція (А.В. Іванов, В.Ф. Попов) про необхідність розмежування сутності та змісту судового слідства.

У *підрозділі 1.2. «Співвідношення судового слідства із досудовим слідством»* зазначається, що судове слідство не є продовженням чи повторенням досудового розслідування, це нове, самостійне дослідження всіх обставин кримінальної справи, але таке, що проводиться в інших процесуальних умовах.

Фактичні межі судового дослідження можуть бути ширшими або вужчими за фактичні межі дослідження у стадії досудового розслідування. Розбіжності при провадженні досудового та судового слідства обумовлені, насамперед, специфікою процесу доказування та статусом суб'єктів доказування.

У *підрозділі 1.3. «Загальні умови судового розгляду та доказування у судовому слідстві»* зазначено, що до ознак загальних умов судового розгляду належать: вираження специфічних особливостей стадії судового розгляду; спільність при провадженні у будь-якій справі; спрямованість на реалізацію принципів кримінального процесу; поширеність на всю стадію судового розгляду. Указано, що у судовому слідстві найбільш широко реалізуються такі загальні умови судового розгляду, як: повноваження головуючого; межі судового розгляду; безпосередність, усність судового розгляду; незмінність складу суду при розгляді справи; рівність прав сторін у судовому засіданні. Відмічено проблеми, що виникають у судовій практиці у зв'язку з відмовою прокурора від підтримання державного обвинувачення. Запропоновано внесення змін до діючого КПК щодо дій суду при відмові прокурора від підтримання державного обвинувачення в суді.

У *підрозділі 1.4. «Судові дії у судовому розгляді»* указано на фрагментарність дослідження цієї проблематики у кримінально-процесуальній доктрині. Послідовність дій у стадії судового розгляду, передбачена у гл.гл. 25–28 КПК України, свідчить про їх різну правову природу та цільову спрямованість. Окремі з них спрямовані на збирання та перевірку доказів (допити; очна ставка; пред'явлення для впізнання тощо); деякі спрямовані на забезпечення належного руху судового розгляду (заходи, що вживаються при порушенні розпорядку судового засідання, оголошення явки учасників процесу тощо); деякі спрямовані на забезпечення прав учасників судового розгляду та інших осіб (роз'яснення прав, вирішення клопотань тощо). З урахуванням доктринальних підходів

щодо сутності та видів судових дій сформульовано авторське визначення та здійснено класифікацію судових дій.

Особливе місце у системі судових дій посідають судові дії, спрямовані на збирання та перевірку доказів. Система судово-слідчих дій у діючому КПК у частині структури системи та найменування окремих судово-слідчих дій є недосконалою.

У *підрозділі 1.5. «Суд як суб'єкт доказування у судовому слідстві»* обґрунтовано, що суд залишається суб'єктом, на якого покладено обов'язок збирання, перевірки та оцінки доказів у судовому слідстві та обов'язок обґрунтування кінцевого висновку, незважаючи на розширення дії принципу змагальності у стадії судового розгляду.

Підтримано позицію (М.М. Гочіяєв, Ю.М. Грошевий, Т.Н. Карабанова, М.М. Ковтун, Т.В. Лукашкіна, З.В. Макарова, І.Ю. Мірошников, М.П. Поляков, В.Л. Сисков, С.А. Шейфер, В.П. Шибіко) щодо необхідності активності суду у доказуванні.

Звільнення суду від обов'язку доказування є можливим лише за умови кардинального реформування досудового слідства, звільнення його від процесуальної форми та наділення сторін обвинувачення та захисту рівними правами у збиранні та наступному наданні доказів суду, тобто забезпечення їх рівними стартовими можливостями щодо формування доказової бази. А це неможливо зробити без гарантування з боку держави безоплатної та ефективної правової допомоги будь-якому громадянину, який її потребує. Крім того, звільнення суду від обов'язку доказування вимагатиме інших підходів до доктрини обґрунтованості та мотивованості вироку, які у цьому випадку мають наблизитися до цивілістичних підходів.

Лейтмотивом малої судової реформи, яка позбавила суд ряду повноважень щодо збирання доказів, була ліквідація обвинувального ухилу суду. Однак ліквідація обвинувального ухилу забезпечується не лише нормами доказового права. Тому за наявних гарантій її недопущення у діючому КПК обмеження активності суду у збиранні доказів втрачає свій сенс. У зв'язку із цим необхідно передбачити активну роль суду при збиранні та перевірці тих доказів, які є необхідними для вирішення питань, передбачених у ст. 324 КПК.

У *підрозділі 1.6. «Обсяг дослідження доказів у судовому слідстві»* розглядаються проблеми, що виникають у судовій практиці у зв'язку із застосуванням ч. 3 ст. 299 КПК. Указується на необхідність удосконалення процедури скороченого судового слідства у частині: обов'язкового допиту потерпілого; категорій злочинів та кола осіб, щодо яких вона може провадитися; необхідності проведення судового слідства в загальному порядку, якщо хоч один із підсудних не погоджується на скорочене судове слідство; недопустимості повторного розгляду кримінальної справи із застосуванням скороченого судового слідства, якщо після розгляду справи

судом апеляційної інстанції вирок суду скасовано з направленням справи на новий судовий розгляд, незалежно від підстав скасування вироку.

У *підрозділі 1.7. «Порядок дослідження доказів у судовому слідстві»* указано на необхідність планування судового слідства для забезпечення належного процесу дослідження доказів. Заперечується позиція Ю.Ю. Воробйової про неможливість в умовах змагального судочинства наділення суду повноваженнями із планування судового слідства.

Діючий КПК не передбачає чіткого формалізованого порядку дослідження доказів. Визначення цього порядку покладено на суд з урахуванням позицій сторін обвинувачення та захисту. До визначення порядку дослідження доказів доцільно з'ясувати питання про наявність клопотань учасників процесу про усунення доказів, які одержані з порушенням вимог закону, та про визнання їх недопустимими. Допит підсудного, якщо він бажає давати показання, має провадитися до винесення суддею постанови, а судом – ухвали про встановлення порядку дослідження доказів.

Запропоновано зміни та доповнення до проекту КПК № 1233 щодо удосконалення порядку дослідження доказів у судовому слідстві.

Другий розділ *«Особливості провадження судово-слідчих дій»* складається із п'яти підрозділів, в яких досліджено проблеми проведення судових дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів у судовому слідстві.

У *підрозділі 2.1. «Допити та очна ставка у судовому слідстві»* аналізується процедура допиту підсудного, потерпілого та свідків у судовому слідстві. Проведення допиту підсудного у ході судового слідства має свої особливості (порівняно з допитом під час досудового слідства і дізнання), що обумовлені специфікою одержання доказів у судовому засіданні, насамперед, гласністю судового розгляду.

Чинним КПК України окремо не регламентована процедура допиту потерпілого, проте допит потерпілого має свої процесуальні особливості, які мають бути закріплені у кримінально-процесуальному законі.

У КПК на теперешній час не врегульовано питання про порядок задавання питань свідку, викликаному за ініціативи судді у стадії попереднього розгляду справи суддею. Пропонується у КПК закріпити загальний порядок задавання питань, оскільки він має забезпечити ненадання переваг жодній із сторін при допиті свідка.

Додатково обґрунтовано неможливість допиту як свідків слідчих та дізнавачів, у провадженні яких перебувала справа. Дізнавач або слідчий є посадовою особою, яка відповідно до закону здійснює свої повноваження щодо розслідування кримінальних справ, тому не може бути свідком у цій же справі, повідомляючи у судовому засіданні про обставини, які стали йому відомі у зв'язку із розслідуванням даної справи, оскільки свої

міркування із цього приводу вже висловлено слідчим в обвинувальному висновку, а проведені слідчі дії зафіксовано у процесуальних документах, які знаходяться в матеріалах справи.

Указується на неможливість допиту як свідка особи, що знаходилася у залі судового засідання під час судового слідства, оскільки це суперечить положенням закону про те, що кожен свідок допитується судом за відсутності інших свідків і ще не допитані свідки не повинні спілкуватися один з одним.

Відмічається можливість проведення перехресного допиту у судовому слідстві, формулюються ознаки перехресного допиту.

Указано на необхідність детальної регламентації проведення очної ставки у судовому слідстві, сформульовано пропозиції щодо змісту відповідної статті проекту КПК № 1233.

У *підрозділі 2.2. «Особливості призначення та проведення експертизи у судовому слідстві»* указуються особливості призначення експертизи у порівнянні із стадією досудового розслідування.

Обґрунтовано необхідність більш чіткої та повної регламентації процесуального статусу спеціаліста у судовому слідстві, у зв'язку з чим пропонується доповнити норму ст. 65 КПК України новим джерелом доказів – висновками та показаннями спеціаліста.

Запропоновано доповнити проект КПК № 1233 у частині призначення експертизи у суді та допиту експерта такими положеннями: ст. 387 – положеннями про те, що головуючий може відвести питання експерта, якщо воно не стосується предмета експертизи; експерт вправі знайомитися з протоколом судового засідання та приносити свої зауваження; сторони мають право подавати об'єкти для експертного дослідження; ст. 388 – положеннями про те, що головуючий вправі відводити питання, що не стосуються висновку, а також навідні питання.

У *підрозділі 2.3. «Пред'явлення для впізнання та огляди у судовому слідстві»* підтримується позиція (П.М. Каркач, О.А. Смірнова, В.М. Трофименко) про необхідність додержання процедури пред'явлення для впізнання, встановленої ст. 174 КПК України з урахуванням особливостей судового слідства (зокрема, немає необхідності у присутності понятих).

Розробники проектів КПК використали діючу модель огляду місця події, що слід визнати правильним. Але в проекті КПК № 1233 необхідно передбачити те, що суд обов'язково має проводити огляд місця події у випадках, коли за обставинами справи він є необхідним, однак у досудовому слідстві не проводився. Крім того, враховуючи складність судового огляду місця події та велику кількість учасників цього огляду, доцільно передбачити обов'язкову технічну фіксацію огляду за допомогою відеозапису.

Підтримується точка зору щодо того, що проведення огляду речових доказів має проводитися у тій частині судового слідства, коли досліджуються обставини, на підтвердження або спростування яких залучаються речові докази.

Доведено, що огляд та оголошення документів у суді включає в себе огляд та оголошення протоколів слідчих і судових дій, протоколів з відповідними додатками, складених за результатами оперативно-розшукових заходів, та інших документів, у зв'язку з чим указано на необхідність у новому КПК передбачити як судову дію огляд та оголошення протоколів та документів.

У *підрозділі 2.4. «Перевірка показань на місці та судовий експеримент»* указується, що у певних випадках під час судового слідства виникає необхідність проведення нескладної перевірки показань на місці або судового експерименту, які не потребують значних зусиль, або відтворення певних техніко-технологічних чи таких природних умов, які можна провести на місці, не залишаючи залу судових засідань. Фактично суд законодавчо позбавлений такої можливості, тому змушений скористатися ст. 315¹ КПК України. У зв'язку із цим обґрунтовано необхідність введення до системи судових дій перевірки показань на місці та судового експерименту. Суд вправі провести перевірку показань на місці або судовий експеримент, якщо у ході судового слідства виникне потреба у перевірці нових версій обставин події, які не були відомі слідчому і можуть бути викладені підсудними лише у ході судового розгляду справи, зокрема перевірити алібі, на яке вказує підсудний і яке виключатиме можливість його участі у вчиненні злочину, а також у випадку виникнення необхідності особисто впевнитися у тих чи інших обставинах, які мають істотне значення для справи.

У *підрозділі 2.5. «Направлення судових доручень»* вказуються проблеми застосування інституту судових доручень у судовій практиці. У судовій практиці існують непоодинокі випадки, коли суди порушують вимоги ст. 315¹ КПК щодо предмета судових доручень та доручають виконання дій, які у змозі виконати самостійно.

Зазначено, що норму ст. 315¹ КПК України допустимо використовувати судами лише у виключних випадках – наприклад, за наявності сумнівів щодо правильності раніше проведених слідчих дій або для проведення таких дій щодо уточнення доказів, які отримані під час розслідування справи. Можливим є доручення органам досудового слідства проведення в порядку ст. 315¹ КПК лише таких слідчих дій, які не можуть бути проведені у судовому слідстві.

Обґрунтовано необхідність розширення предмета судових доручень у ст. 315¹ КПК України шляхом можливості доручення проведення оперативно-розшукових заходів.

ВИСНОВКИ

У дослідженні наведено теоретичне узагальнення і нове вирішення наукового завдання, що полягає у науково-теоретичному обґрунтуванні особливостей провадження дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів у ході судового слідства. До найбільш вагомих наукових результатів роботи належать такі:

1. Судове слідство є центральною частиною судового розгляду, в якій суд в особливих процесуальних умовах за участі сторін здійснює діяльність із збирання, перевірки та оцінки доказів з метою постановлення законного та обґрунтованого вироку, ухвали, постанови. Сутністю судового слідства є доказування. Зміст судового слідства становить система взаємопов'язаних судових дій різної природи та цільової спрямованості. Предметом судового слідства є обвинувачення. Завданням судового слідства є всебічне, повне та об'єктивне дослідження обставин справи.

2. Судові дії – це особливі процесуальні дії, здійснювані у судовому розгляді судом, судом за участі сторін або сторонами, спрямовані на забезпечення прав сторін судового розгляду та постановлення законного та обґрунтованого вироку, ухвали, постанови суду. Видами судових дій є: судові дії, спрямовані на збирання та перевірку доказів; судові дії, спрямовані на забезпечення належного руху судового розгляду; судові дії, спрямовані на забезпечення прав учасників судового розгляду; здійснювані судом; здійснювані судом за участі сторін; здійснювані сторонами.

3. Система судово-слідчих дій у діючому КПК є недосконалою у частині структури системи та найменування окремих судово-слідчих дій. Термінологічне сполучення «огляд та оголошення документів» як елемент системи судово-слідчих дій неточно відображує зміст цієї дії, і тому потребує нормативної зміни назви відповідної дії на «огляд та оголошення протоколів та документів». До існуючої системи судових дій щодо збирання та перевірки доказів слід додати перевірку показань на місці та судовий експеримент.

4. Незважаючи на розширення принципу змагальності у стадії судового розгляду, суд залишається суб'єктом доказування, який несе обов'язок збирання, перевірки та оцінки доказів та обов'язок обґрунтовувати кінцевий висновок. Активність суду є сумісною із принципом змагальності. При збиранні та перевірці тих доказів, які є необхідними для вирішення питань, передбачених у ст. 324 КПК, суд повинен займати активну процесуальну позицію, однак межі його активності повинні виключати можливість за власною ініціативою вирішувати питання про притягнення до кримінальної відповідальності інших осіб, про притягнення підсудного до кримінальної відповідальності за вчинення іншого злочину, про зміну обвинувачення на більш тяжке та про пред'явлення нового обвинувачення.

Звільнення суду від обов'язку доказування є можливим лише за умови кардинального реформування досудового слідства, звільнення його від процесуальної форми та наділення сторін обвинувачення та захисту рівними правами у збиранні та наступному наданні доказів суду, тобто забезпечення їх рівними стартовими можливостями щодо формування доказової бази. А це неможливо зробити без гарантування з боку держави безоплатної та ефективної правової допомоги будь-якому громадянину, який її потребує. Крім того, звільнення суду від обов'язку доказування вимагатиме інших підходів до доктрини обґрунтованості та мотивованості вироку, які у цьому випадку мають наблизитися до цивілістичних підходів.

5. Діючий КПК не передбачає чіткого формалізованого порядку дослідження доказів. Визначення цього порядку покладено на суд з урахуванням позицій сторін обвинувачення та захисту. Ця процедура потребує удосконалення у частині визначення щодо того, що докази сторони обвинувачення досліджуються у першу чергу, а сторони захисту – у другу, однак за клопотанням сторін цей порядок може бути змінено ухвалою суду. Послідовність дослідження кожного з доказів, що надаються учасником процесу на стороні обвинувачення або захисту, визначає та особа, яка подає докази. Допит підсудного, якщо він бажає давати показання, провадиться до винесення суддею постанови, а судом – ухвали про встановлення порядку дослідження доказів. Потерпілий із дозволу головуючого має право давати показання по суті справи у кожен момент судового слідства. Свідки, викликані за ініціативи суду, допитуються після свідків обвинувачення та захисту.

До визначення порядку дослідження доказів доцільно з'ясувати питання про наявність клопотань учасників процесу про усунення доказів, які одержані з порушенням вимог закону, та визнання їх недопустимими.

6. Регламентація процедури скороченого судового слідства потребує удосконалення у частині: обов'язкового допиту потерпілого; категорій злочинів та кола осіб, щодо яких вона може провадитися; необхідності проведення судового слідства у загальному порядку, якщо хоч один із підсудних не погоджується на скорочене судове слідство; недопустимості повторного розгляду кримінальної справи із застосуванням скороченого судового слідства, якщо після розгляду справи судом апеляційної інстанції вирок суду скасовано із направленням справи на новий судовий розгляд, незалежно від підстав скасування вироку.

7. Допит потерпілого має свої процесуальні особливості, які мають бути закріплені у кримінально-процесуальному законі.

8. До ознак перехресного допиту належать такі: обмеженість предмета перехресного допиту; обмеженість кола допитуваних осіб; змагальний характер допиту; вторинний характер допиту (оскільки проводиться після прямого допиту і стороною, яка не ініціювала виклик та допит свідка);

можливість поставлення навідних питань; особливий суб'єктний склад допитуючих осіб (стороною, яка не ініціювала виклик та допит свідка).

9. Очна ставка є судовою дією, що має специфічні особливості у порівнянні з очною ставкою як слідчою дією: відсутність етапу «вільної розповіді»; оголошення головуючим про проведення очної ставки та відмітка про це у протоколі судового засідання; учасникам очної ставки у суді перед її початком не роз'яснюються їхні процесуальні права і обов'язки, не з'ясовується характер їх взаємовідносин, свідки та потерпілі не попереджаються про кримінальну відповідальність, оскільки ці дії вже було здійснено судом (головуючим) раніше, перед першим допитом; суд не обмежений кількістю раніше допитаних осіб, між якими можна одночасно провести очну ставку; при проведенні очної ставки можуть бути застосовані методи перехресного та шахового допиту; очна ставка може бути проведена між особами, які допитані у судовому засіданні, крім експерта.

10. Проект КПК № 1233 у частині призначення експертизи у суді та допиту експерта слід доповнити такими положеннями: ст. 387 – положеннями про те, що головуючий може відвести питання експерта, якщо воно не стосується предмета експертизи; експерт вправі знайомитися з протоколом судового засідання та подавати свої зауваження; сторони мають право подавати об'єкти для експертного дослідження; ст. 388 слід передбачити, що головуючий вправі відводити питання, що не стосуються висновку, а також навідні питання.

11. При пред'явленні для впізнання особи чи предмета у судовому засіданні слід додержуватися процедури пред'явлення для впізнання, встановленої ст. 174 КПК України.

12. Суд повинен обов'язково проводити огляд місця події у випадках, коли за обставинами справи він є необхідним, однак у досудовому слідстві не проводився. При цьому, слід застосовувати обов'язкову технічну фіксацію огляду за допомогою відеозапису.

13. Перевірка показань на місці та судовий експеримент є особливими судовими діями. Доцільно на законодавчому рівні запровадити окрему норму щодо судових дій – перевірки показань на місці та судового експерименту, яка має чітко та всебічно регламентувати поняття перевірки показань на місці та судового експерименту, їх значення, завдання, порядок підготовки та проведення, а також фіксацію перевірки показань на місці та судового експерименту.

Правильне проведення судового експерименту вимагає якомога більшої наближеності до обставин тієї фактичної обстановки, яка в минулому мала чи могла мати місце. У випадку, якщо підсудний, або потерпілий, або свідок від участі в експерименті відмовлятимуться, можна залучити до участі в експерименті й сторонніх осіб (статистів), яким створити умови, максимально наближені до тих, які перевіряються або за

яких було вчинено злочин. Для підготовки судового експерименту, який проводитиметься безпосередньо в залі судового засідання, суддя має виконати певні підготовчі дії: з'ясувати конкретні завдання цього експерименту; виявити умови, в яких цей експеримент має проводитися; з'ясувати коло осіб, які братимуть участь у проведенні експерименту; встановити порядок проведення експерименту; встановити, які засоби та знаряддя є необхідними для проведення експерименту. При проведенні судового експерименту доцільно залучати спеціалістів, а також здійснювати обов'язкову технічну фіксацію шляхом відеозапису.

14. Стаття 315¹ КПК України має бути більш регламентованою та деталізованою щодо: переліку слідчих дій як предмета судового доручення; можливості суду в порядку ст. 315¹ КПК із стадії судового розгляду направлення відповідних судових доручень органам дізнання для проведення певних оперативно-розшукових заходів; оголошення перерви у розгляді справи до виконання доручення; проведення слідчої дії з додержанням вимог, передбачених гл.гл. 16,17 КПК та з обов'язковим повідомленням сторін судового розгляду; можливості сторін ознайомлюватися з протоколом та матеріалами.

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ АВТОРОМ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ ДИСЕРТАЦІЇ

1. Коровайко О.І. Судові доручення як засіб перевірки та уточнення фактичних даних у ході слідства / О.І. Коровайко // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. праць. – 2006. – Вип. 27. – С. 79-83.

2. Коровайко О.І. Деякі аспекти застосування статті 299 КПК України щодо спрощеної процедури судового розгляду / О.І. Коровайко // Актуальні проблеми держави і права : зб. наук. праць. – 2008. – Вип. 44. – С. 180-186.

3. Коровайко О.І. Процесуальний порядок скороченого судового слідства: перспективи удосконалення / О.І. Коровайко // Підприємництво, господарство і право. – 2010. – № 6. – С. 89-92.

4. Коровайко О.І. Планування судового слідства / О.І. Коровайко // Право і держава в дослідженнях молодих науковців : матеріали III-ї науково-практичної конференції студентів, аспірантів та молодих науковців Інституту національного та міжнародного права Міжнародного гуманітарного університету (м. Одеса, 26 березня 2010 р.). – Одеса, 2010. – С. 193-196.

5. Коровайко О.І. Деякі питання співвідношення судового та досудового слідства у кримінальному процесі України / О.І. Коровайко // I Всеукраїнські наукові читання з кримінальної юстиції пам'яті професора В.П. Колмакова : зб. тез наук. робіт (16–17 квітня 2010 р., м. Одеса). – Одеса : Фенікс, 2010. – С. 168-170.

6. Коровайко О.І. Деякі проблеми особливого порядку прийняття судового рішення у проєкті КПК України № 1233 / О.І. Коровайко // Держава і право в умовах глобалізації: реалії та перспективи. Збірник наукових праць. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (16–17 квітня 2010 р.) / Відп. за вип. Поляков І.І. – Сімферополь: КРП «Кримнавчпеддержвидав», 2010. – С. 404-405.

7. Коровайко О.І. Очна ставка як судова дія: проблеми процесуальної регламентації / О.І. Коровайко // Вдосконалення правового захисту прав та основних свобод людини і громадянина: Матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції молодих вчених та аспірантів / 23 квітня 2010 року – Івано-Франківськ : Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника, 2010. – С. 186-189.

8. Коровайко О.І. Перехресний допит у судовому слідстві / О.І. Коровайко // Правове життя сучасної України : тези доповідей міжнар. наук. конфер. проф.-викл. і аспір. складу / Відп. ред. д-р юрид. наук. проф. Ю. М. Оборотов // Одеська національна юридична академія. – О. : Фенікс, 2010. – С. 580-581.

9. Коровайко О.І. Система судових дій щодо збирання та перевірки доказів у кримінальному судочинстві України / О.І. Коровайко // Правовий розвиток України у сучасному світі: тези наукових робіт учасників V науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу (м. Одеса, 13–14 травня 2010 р.). – О.: Фенікс, 2010. – С. 159-162.

10. Коровайко О.І. Порядок дослідження доказів у судовому слідстві: перспективи нормативного регулювання / О.І. Коровайко // Актуальні проблеми правотворення у сучасній Україні: матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції (29 квітня – 1 травня 2010 р.). – К. : Вид-во Європейського університету, 2010. – С. 379-380.

АНОТАЦІЯ

Коровайко О.І. Особливості провадження дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів в ході судового слідства. – Рукопис.

Дисертація на здобуття наукового ступеня кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.09 – кримінальний процес та криміналістика; судова експертиза; оперативно-розшукова діяльність. – Одеська національна юридична академія, Одеса, 2010.

Дисертацію присвячено виявленню особливостей провадження дій, спрямованих на збирання та перевірку доказів в ході судового слідства.

Розглянуто питання поняття та сутності судового слідства; поняття, правова природа та види судових дій; роль суду як суб'єкта доказування. Розкрито процесуальні особливості визначення обсягу та порядку дослідження доказів у судовому слідстві.

Досліджено процесуальний порядок проведення допитів та очної ставки, експертизи, пред'явлення для впізнання, оглядів у судовому слідстві. Визначено можливість застосування та процесуальний порядок перевірки показань на місці та судового експерименту. Проаналізовано процесуальний порядок направлення судових доручень. Внесено та обгрунтовано пропозиції стосовно вдосконалення чинного кримінально-процесуального законодавства України з питань доказування у судовому слідстві.

Ключові слова: судове слідство, збирання та перевірка доказів, судово-слідчі дії, обсяг та порядок дослідження доказів, суд як суб'єкт доказування, судовий експеримент.

АННОТАЦІЯ

Коровайко А.И. Особенности производства действий, направленных на собирание и проверку доказательств в ходе судебного следствия. – Рукопись.

Диссертация на соискание научной степени кандидата юридических наук по специальности 12.00.09 – уголовный процесс и криминалистика; судебная экспертиза; оперативно-розыскная деятельность. – Одесская национальная юридическая академия, Одесса, 2010.

Диссертация посвящена выявлению особенностей производства действий, направленных на собирание и проверку доказательств в ходе судебного следствия.

Рассматриваются вопросы понятия и сущности судебного следствия; понятие, правовая природа и виды судебных действий; роль суда как субъекта доказывания.

Судебное следствие определяется как центральная часть судебного разбирательства, в которой суд в особых процессуальных условиях с участием сторон осуществляет деятельность по собиранию, проверке и оценке доказательств с целью постановления законного и обоснованного приговора. Обосновывается, что судебные действия – это особые процессуальные действия, осуществляемые в судебном разбирательстве судом, судом с участием сторон или сторонами, направленные на обеспечение постановления законного и обоснованного приговора.

Система судебно-следственных действий в действующем УПК является несовершенной в части структуры системы и наименования отдельных судебно-следственных действий. Терминологическое сочетание «осмотр и оглашение документов» как элемент системы судебно-следственных действий неточно отражает содержание этого действия, и поэтому требует нормативного изменения названия соответствующего действия на «осмотр и оглашение протоколов и документов». Существующую систему судебных действий по собиранию и проверке

доказательств следует дополнить проверкой показаний на месте и следственным экспериментом.

Отмечается, что несмотря на расширение принципа состязательности в стадии судебного разбирательства, суд остается субъектом доказывания, который несет обязанность собирания, проверки и оценки доказательств и обязанность обосновать итоговый вывод по делу. Суд должен занимать активное процессуальное положение при собирании и проверке тех доказательств, которые необходимы для разрешения вопросов, предусмотренных ст. 324 УПК.

Раскрываются процессуальные особенности определения объема и порядка исследования доказательств в судебном следствии.

Отмечена необходимость усовершенствования процедуры сокращенного судебного следствия в части: обязательного допроса потерпевшего; категорий преступлений и круга лиц, в отношении которых она может проводиться; необходимости проведения судебного следствия в общем порядке, если хотя бы один из подсудимых не согласен на сокращенное судебное следствие; недопустимости повторного рассмотрения уголовного дела с применением сокращенного судебного следствия, если после рассмотрения дела судом апелляционной инстанции приговор суда отменен с направлением дела на новое судебное разбирательство, независимо от оснований отмены приговора.

Исследован процессуальный порядок проведения допросов и очной ставки, экспертизы, предъявления для опознания, осмотров в судебном следствии.

Сформулированы признаки перекрестного допроса: ограниченность предмета перекрестного допроса; ограниченность круга допрашиваемых лиц; состязательный характер допроса; производный характер допроса (поскольку проводится после прямого допроса и стороной, которая его не инициировала); возможность постановки наводящих вопросов; особый субъектный состав допрашивающих лиц (стороной, которая не инициировала вызов и допрос свидетеля).

Определены возможность применения и процессуальный порядок проверки показаний на месте и судебного эксперимента.

Проанализирован процессуальный порядок направления судебных поручений. Отмечена необходимость усовершенствования процедуры направления судебных поручений в части: перечня следственных действий как предмета судебного поручения; возможности суда в порядке ст. 315¹ УПК направлять судебные поручения органам дознания для проведения оперативно-розыскных мероприятий; объявления перерыва в рассмотрении дела до выполнения поручения; проведение следственного действия с соблюдением требований, предусмотренных гл.гл. 16, 17 УПК и с

обязательным извещением сторон судебного разбирательства; возможности сторон ознакамливаться с протоколом и материалами судебного поручения.

Внесены и обоснованы предложения по усовершенствованию действующего уголовно-процессуального законодательства Украины по вопросам доказывания в судебном следствии.

Ключевые слова: судебное следствие, собрание и проверка доказательств, судебно-следственные действия, объем и порядок исследования доказательств, суд как субъект доказывания, судебный эксперимент.

SUMMARY

Korovayko O.I. Peculiarities of implementation of actions directed at accumulation and verification of evidence during a judicial investigation. – Manuscript.

The Dissertation for the Candidate of Law Degree, speciality 12.00.09 – criminal procedure and criminalistics; forensic examination; operational-search activity. – Odesa National Academy of Law, Odesa, 2010.

The dissertation is devoted to detection of peculiarities of actions implementation directed at accumulation and verification of evidence during a judicial investigation.

A question of definition and essence of judicial investigation; the definition, legal nature, kinds of judicial actions, the role of a court as a subject of proof are considered. Procedural peculiarities of setting of extent and an order of sifting the evidence during a judicial investigation are revealed. Procedural order of examination and confrontation, expertise, line-up, presentation for inspection during a judicial investigation are explored.

A possibility of application and procedural order of statements verification at locus delicti and an order of judicial experiment are defined. The procedural order of giving the commissions is analyzed. Suggestions concerning improvements of current criminal procedural legislation of Ukraine on the question of proof during a judicial investigation are introduced and substantiated.

Key words: judicial investigation, accumulation and verification of evidence, judicial-investigative actions, extent and order of sifting the evidence, court as a subject of proof, judicial experiment.